

Ohjelman toteutuksesta

YLEISTÄ

- Suomen toiseksi suurin kaupunki on ulkomailla: Suomen kansalaisia asuu pysyvästi ulkomailla 300 000. **Tämän päivän ulkosuomalaisista ja ulkosuomalaisuudesta tiedetään kuitenkin yllättävän vähän.**
- **Poliittinen kiinnostus ulkosuomalaisia kohtaan on ollut vähäinen.** N. 250 000 ulkomailla asuvaa äänioikeutettua. Ulkosuomalaisen äänet jakaantuvat eri vaalipiireihin.
- **Haasteena on ulkosuomalaisasioiden hajautuminen valtionhallinnossa.** Ulkosuomalaispoliittisella ohjelmalla ei ole ollut selkeää vastuutahoa, budjettia, velvoittavaa statusta eikä systemaattista seuranta. **Indikaattorit?**
- Ulkosuomalaispoliittisen ohjelman tavoitteiden edistäminen on ollut pääosin kolmannen sektorin harteilla.

EDISTYSASKELIA

- **Vaalilain muutos 2017:** Ulkosuomalaiset saivat äänestää ensimmäistä kertaa kirjeitse kevään 2019 eduskuntavaaleissa. Yli 30 000:sta vaaleissa äänestäneestä ulkosuomalaisesta joka seitsemäs (14,1 %) eli 4 500 äänesti asuinmaassaan postin välityksellä.
- Eduskuntavaaleissa 2019 ulkosuomalaisen **äänestysaktiivisuus oli 12,6 %**, mikä oli neljänneksen suurempi kuin edellisissä, vuoden 2015 eduskuntavaaleissa (10,1 %).
- **Kansainväliset koulutuspalvelut:** OKM:n asettaman Suomen ulkomaankoulujen asemaa ja tulevaisuutta tutkinut työryhmän loppuraportti valmistui kesäkuussa 2019: suositukset odottavat toimeenpanoa.

Ulkosuomalaiset ja vuosi 2020

- Suomen kansalaisuuden merkitys: oikeus tulla ja lähteä maasta
- Paluumuutto: Suomen kansalaisten nettomaahanmuutto pitkästä ajasta positiivinen
- Fyysisen paikan merkitys työnteossa, osallistumisessa, (opetuksessa) ja asioiden hoitamisessa vähentynyt.
- Palvelujen sujuvuus: paikasta ja ajasta riippumattomat palvelut
- Osallisuus ja mahdollisuus vaikuttaa asuinpaikasta riippumatta

LOMA SUOMESSA

"LÄHETÄN TERVEISET KAIKILLE SUOMALAISILLE SINNE MAAILMALLE JA HEIDÄN PERHEENJÄSENILLEEN."

SISÄMINISTERI MARIA OHISALO

ULKOSUOMALAISET OVAT **MERKITTÄVÄ VOIMAVARA KOKO SUOMELLE**

- On erittäin tärkeää, että kaikki näkemykset otetaan vastaan ja saamme sen näkökulman, miten me toimimme tässä globaalissa ja verkottuneessa maailmassa. Kaikki kehittämisajatukset ja ideat maailmalta ovat todella tarpeen, sisäministeri Maria Ohisalo sanoo.

TEKSTI: KARI MARTIALA KUVAT: VALTIONEUVOSTON KANSLIA

Hallituksen pian vuoden mittaista taivalta ovat työllistäneet erituiset kriisit. Ensni oli EU:n puheenjohtajuuskausi, sen jälkeen tuli hallituskriisi ja nyt koronakriisi.

- Sisäministeriön tehtäväkenttä laajemmin mietittäessä voi todeta, että meillä on valtavan iso kirjo asioita ja paljon on ollut myös perheydyttäviä tämän esittämisen vuoden aikana. Toivonkin, että nyt kun kohta on ensimmäinen vuosi sisäministerinä täynnä, pääsen jatkossa hieman rauhallisemmin perehtymään asioihin, sisäministeri Maria Ohisalo sanoo.

- Ulkosuomalaisista on valtavan kattava ja se koskee monta ministeriötä. Potkkihallinnollisuus voi usein olla haaste, josta puhutaan paljon hallituksessa, kuntatasolla ja monessa muussa yhteydessä. Vaikka itse firmiöt saattavat helposti ylittää hallinnon rajoja, sitoudutaan helposti tehtyihin paikkoihin.

Ohisalon mukaan sisäministeriön pirtaan politiikkaohjelman koordinointinen sopii mainiosti.

- Toki kuulen mielelläni niitä ajatuksia, mitä Suomi-Seurassa on, ja siitä, mitkälaista keskustelua on käyty aikaisemmin ja toimikko ti-

mä parhaalla tavalla nykytilään ja ohitko järkevämpää perustaa uudenlaista foorumeita, jotta asiat kulkisivat paremmin ministeriöiden välillä, hän sanoo.

- Vuosi sitten, kun ryhdyttiin neuvottelemaan hallitusohjelmasta, teimme ensimmäistä kertaa ilmiöpohjaista työskentelyä, jonka avulla astotta voidaan nähdä laajemmin.

Ilmiöpohjaisuus ei ole kovin helppo työskentelytapa, mutta nyt lähdettiin liikkeelle ti- mito kerrallan eikä sen mukaan, mikä ministeriö kulloinkin oli kyseessä.

2 • 2020 SUOMEN *Silta* 15